

CE-märkning av maskindrivna villaporar

Maskindrivna villaporar har i dag blivit allt mer vanligt förekommande. Det är viktigt att villaporten är säker och att installationen är korrekt gjord. Med CE – märkningen ska tillverkare av maskindrivna villaporar sett till att uppfylla alla krav och regelverk som gäller enligt EUs regelverk.

I detta informationsblad används villaporar som ett samlingsnamn för de portar som installeras i anslutning till privata hus/garage eller garage till hyreshus där villaportens grundsyfte är att kunna ha passage för gods, fordon och personer.

CE-märkning - EG-försäkran om överensstämmelse och märkskylt

Maskindrivna villaporar ska CE-märkas innan de tas i drift. CE-märkningen intygas av tillverkare med dokumentet EG-försäkran om överensstämmelse, detta dokument ska följa med maskindrivna villaporar.

CE – märkningen ska visas på villaportens märkskylt och det är leverantörens ansvar att villaport är korrekt märkt.

Ansvaret åligger tillverkare och installatör att säkerställa att CE-märkning genomförs korrekt. Den som gör installationen sätter slutligen produkten på marknaden och här är det viktigt att säkerställa att villaport är korrekt CE-märkt.

Vilka EU regelverk för CE-märkning finns för maskindrivna villaporar?

Villaporten och dess installation omfattas av ett antal direktiv, förordningar och föreskrifter. För en installerad maskindrivna villaport gäller följande direktiv/förordningar:

Byggproduktförordningen EU 305/2011 ger krav på att byggprodukter ska CE-märkas. En villaport klassas som en byggprodukt eftersom dess utförande och dess installation, d.v.s. prestanda, påverkar klimat och säkerhet såsom värme, lufttäthet, skydd mot nedstörtning. För villaporar innebär detta att prestanda på porten måste tas fram av godkänt testlaboratorium.

Maskindirektiv 2006/42/EG Maskindirektivet ställer krav på att maskindrivna villaporar ska vara säkra och omfattar grundläggande säkerhetskrav såsom klämskydd och skydd mot nedstörtning.

EMC-direktiv 2014/30/EU Omfattar villaportens styrsystem/ installation med hänsyn till tålighet (immunitet) mot störningar så att dess funktion inte påverkas av annan utrustning. EMC-direktivet ger också begränsning av utstrålning (emission) så att inte annan utrustning störs av villaporten.

LVD-direktiv 2014/35/EU Lågspänningsdirektivet omfattar krav på elsäkerhet för villaporten. Krav på elinstallation i portens el/styrsystem exempelvis: att lämpliga skydd och skyddsanordningar ska finnas i portens el/styrsystem för att undvika att villaport blir strömförande, överhettad eller börjar brinna.

Prestandadeklaration

En prestandadeklaration är ett dokument som tillverkaren av villaporten tar fram och behövs för portar som installeras i byggnadsverk. Prestandadeklarationen ska kunna tillhandahållas som pappersutskrift, elektronisk (e-post) eller på importör eller distributörs egen webbplats (det är inte tillräckligt att tex: en importör av portar hänvisar till någon annans webbplats).

Tillverkaren av komplett villaport måste vända sig till ett certifierat provningslaboratorium som utför provning av prestanda av villaportmodellen enligt harmoniserade standarder (kallas för system 3 enligt Byggproduktförordningen, EU 305/2011). Tillverkare av port utför också tillverkningskontroll av de portar som tillverkas så att inte portens prestanda påverkas vid serieproduktion. De företag som klassas som mikroföretag¹⁾ kan tillämpa system 4 istället för system 3 där tillverkaren av villaport gör egna kontroller.

¹⁾ För de företag som klassas som "Mikroföretag" finns ett enklare sätt d.v.s. de företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning inte överstiger 2 miljoner euro per år. Dessa företag kan i stället för system 3 tillämpa system 4 där tillverkaren av port gör egna kontroller (se Byggproduktförordningen EU 305/2011 för mer information)

Listan nedan visar exempel på prestanda som tas fram och deklarerar för maskindrivna villaporar:

- portens vattentätethet
- farliga ämnen i port (tex. giftiga/ ohälsosamma ämnen)
- portens motstånd mot vindlaster
- portens lufttätethet
- portens termiska egenskaper (U-värde)
- krav på glas som används i portar
- säker öppning (tex att port inte faller vid fel i balanssystem)
- klämkrafter
- kraft att manuellt manövrera port
- livslängdsprov

Alla prestanda som visas i listan ovan behöver inte vara aktuella, om du är osäker ta i så fall hjälp av provningslaboratoriet som utför prestandatester för att utreda/ få hjälp med vad som krävs.

Produktstandard för villaporar

För villaporar finns övergripande standard ”paraplystandard” EN 13241:2003+A2:2016. Denna standard hänvisar till andra standarder med krav på mekanik, instruktioner och prestandaklassning/testning av villaporar.

Teknisk tillverkningsdokumentation

Att CE-märka maskindrivna villaporar innebär exempelvis följande:

- Konstruktionsunderlag tex ritningar och beräkningar
- Riskbedömning av villaport
- Avstämning att villaport uppfyller direktiv/ förordningar/ standarder
- Egna prov/tester för att kontrollera villaporten
- Test av villaportens prestanda som måste utföras av certifierat provningslab
- Instruktioner som följer med villaport
- EG-försäkran om överensstämmelse som följer med villaport
- Prestandadeklaration (skriven på svenska) som ska kunna tillhandahållas på begäran
- Märkskylt med CE-märke fäst på villaport med tillverkarens namn och postadress, tillverkningsår, typ av port, portens modellnummer, portens serienummer samt de prestanda som uppnås för porten.

Instruktioner

Instruktioner, skriven på svenska ska följa med villaport, vilken ger all information som behövs för installation, drift och underhåll samt demontering av villaport. För att säkerställa korrekt funktion och säkerhet har den som äger en villaport ett ansvar att villaportens instruktioner följs, exempelvis de krav som finns på regelbunden kontroll och underhåll.

Komplettering med maskindrift

Den som monterar motor sätter ny produkt på marknaden och då gäller ny CE-märkning. Om en manuellt betjäna villaport kompletteras med maskindrift blir det en ny CE-märkning av villaporten. Den som utför denna typ av ändring får då tillverkaransvaret (blir tillverkare) för den ombyggda villaporten och ska CE-märka den nya kombinationen (villaport och maskindrift).

Besiktning av godkänt besiktningsföretag

Maskindrivna villaporar på enskild/privat tomt omfattas inte av besiktning av godkänt besiktningsföretag enligt Boverkets föreskrift BFS 2016:2 H16. Skulle däremot en maskindriven villaport vara monterad i en garagelänga som ägs av en exempelvis en bostadsrättsförening gäller besiktning av ett godkänt besiktningsföretag på villaporten. Maskindrivna villaporar som är monterade i anslutning till ett allmänt område tex trottoar omfattas också av besiktningskrav. För mer information gällande kraven på besiktning, se separat informationsblad ”Besiktning av motordrivna portar” från Portgruppen.

Vem kontrollerar att villaporar uppfyller kraven?

Boverket utövar marknadskontroll av villaporar (manuell eller maskindriven villaport = byggprodukt) på den svenska marknaden. För maskindriven villaport utövar Arbetsmiljöverket marknadskontroll eftersom maskindrift gör att den omfattas av föreskriften Maskiner AFS 2008:3 (Maskindirektivet).